

# "נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 28 - שנת תשפ"ד גיליון "מצורע" – יב' ניסן תשפ"ד, 20 לאפריל, 2024)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

## **"נקודה טובה" לפרשת "מצורע" - מי יצא ממצרים!?**

בשנת 1982 בימי "מלחמת שלום בגליל", ישב סלאח תעמרי - מפקד בכיר בפת"ח בשבי, במחנה מעצר ישראלי. הימים ימי פסח והוא ראה את אחד החיילים אוכל פיתה. למה אתה אוכל פיתה! אסור לך, אצלכם זה חג הפסח עכשיו, הוא שאל אותנו...

מה איכפת לי מה היה 'פעם', בעבר הרחוק, ענה החייל בפה מלא...

התעודדתי, כותב תעמרי. האויב שלנו הינו עם ללא שורשים וללא תודעה היסטורית. ולכן נצליח לנצח אותו ולעקור אותו מכאן, הודיע תעמרי למחרת לחבריו, ראשי הפת"ח במחנה.... (ללכת שבי, אהרון ברנע).

**יפים ימים אלה שלפני חג הפסח, כדי לברר לעצמנו, מה הרלבנטיות של יציאת מצרים עבורינו, כיום. האם זהו רק סיפור של עבר רחוק ונשכח, או שמדובר בשורשי הקיום העכשוויים שלנו.**

העיסוק בגלות וגאולה מתרכז בדרך כלל בהיבט הלאומי, אולם אנו נתחיל הפעם דוקא בהיבט האישי – פרטי.

כאשר התורה עוסקת ביציאת מצרים היא נוקטת דוקא בלשון יחיד ואומרת שכל אחד חייב להרגיש, ללמוד ולהעביר לבניו את התובנה ש"בעבור זה, עשה ה' לי, **בצאתי ממצרים**". ה' גאל אותי ממצרים הרמה האישית.

ואכן, מתוך לשון זו, הסיקו חז"ל, כי: "בכל דור ודור חייב אדם (כל אחד ואחד) לראות את עצמו **כאילו הוא יצא ממצרים**" (פסחים פרק י, משנה ה).

הרמב"ם מרחיב ומוסיף ואומר: "יזכרת (אתה!) כי עבד הייתי (דברים ה, טו ועוד) כלומר, **כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית**" (הלכות חמץ ומצה, ז, ו).

ואכן, בליל הסדר אנחנו חוזרים במנהרת הזמן מתוך חוויה רוחנית וגסטרונומית, אל סיפור השיעבוד והגאולה. אל מרירות השיעבוד (המרור), אל לחם העוני (המצה) ואל עבודת הבנין הקשה (חרוסת שנמשלה ודומה לטיט). עורך הסדר קורא את ההגדה ואנו כולנו יוצאים למסע הזיכרון משיעבוד לגאולה. מסע המלווה גם במנהגי עדות רבים ומגוונים.

ומן השיעבוד אל הגאולה, כאשר כולנו יושבים ומסבים כבני חורין ושמחים בשתיית ארבע כוסות של יין ואומרים פרקי הלל שבח והודיה על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

החידוש הגדול הוא, שאת המסע הרוחני-אישי-פסיכולוגי-דמיוני הזה של שיעבוד וגאולה, את עבודת הנפש הזאת, אנחנו מוזמנים לעשות לא רק כקולקטיב – כעם, כחברה וכמשפחה, אלא גם ובעיקר כיחידים. וזהו אולי החלק העמוק והקשה יותר של עבודת ליל הסדר.

כלשון הרמב"ם: "כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית".

## "נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ברצוני להציע, כמה נקודות התבוננות, שיסייעו לנו במאה העשרים ואחת, לחוות מחדש את העבודות ואת השיעבוד, את הגלות ואת הגאולה ואת סגולת הזמן של חג הפסח.

- אחד ממשפטי המפתח בהגדה שיכול לסייע לנו במסע הזה, אומר: "ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים" (מתוך ההגדה). ללמדך, שאת החירות האישית שלנו גם כיום, אנו חייבים לקב"ה לא רק בזכות הקמת מדינת ישראל, אלא קודם כל, בזכות גאולת מצרים...
- גאולת מצרים היתה מהפכה. מהפכה שהפכה את משפחת בני יעקב לעם. גאולה שהפכה אותנו מעבדים כנועים, לבני חורין גאים. גאולה של חירות פיזית ורוחנית וגאולה של מתן תורה. מהפכה שגם כיום אנו נקראים להמשיך ולהנחיל את דרכה לעצמנו ולבנינו. הן בהיבט הלאומי והן בהיבט האישי.
- "בכל שנה ושנה בליל התקדש חג הפסח, מתחדשת אותה הארה אלוקית שהיתה אז ביציאת מצרים" (נתיבות שלום, מאמר שמיני). הארה של יציאה לחירות ויציאה מן המיצרים. עבורינו, כאן ועכשיו.

והתהליך הזה של היציאה היום שוב לחירות, קורה ומתעצם, מכוחו של הזכרון בליל הסדר. וכל כמה שהאדם מחדיר אל עצמו את האמונה שעתה בהווה הוא (שוב) יוצא ממצרים, על ידי זה הוא זוכה לגאולתו ולפדות נפשו הפרטית (נתיבות שלום, מאמר שמיני). הן בזכות התהליך הרוחני שהוא עבר והן בזכות האלוקית – בזכות האמונה. שבזכותה הוא זוכה לסייעתא דשמיא.

וכך, המסע הרוחני של ליל הסדר, הוא הזדמנות טובה עבורינו לבחון מחדש את המושגים של שיעבוד וחירות, אמונה, אומה, אחדות, ערכים, חינוך דור העתיד (והגדת לבנד) ועוד ועוד.

### **ומן הפן הפרטי, אל המבט הלאומי.**

זכינו ובדורינו התקיימה גם ההבטחה החמישית של הגאולה: "וְהִבַּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יְדֵי לְתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב וְנִתַּתִּי אֹתָהּ לְכֶם מִוְרְשָׁה אֲנִי ה' " (שמות ו, ח). אולם, בחודשים האחרונים אנחנו נאלצים להילחם שוב על חיינו, על חרותינו ועל ארצנו. עוד סיבוב קשה "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו". ואנו תפילה, ששוב הקב"ה יצילנו מידם.

ויהי רצון שבזכות חג החירות ומכוחו, ובזכות ברית האבות, ישפיע עלינו הקב"ה מטובו ונזכה במהרה לישועה, לניצחון ולגאולה שלמה במהרה. לשובם של החטופים, לרפואתם של הפצועים ונחמה למשפחות השכולות, שמסבות פעם ראשונה לשולחן הסדר עם פצע בלב וכסא ריק.

**"אנא ה' הושיעה נא"!**

**"אנא ה' הצליחה נא"!**

### **בברכת שבת שלום וחסד כשר וטהור, ומתפילה ליוצא, אשה רואה**

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: [rothmoshe@gmail.com](mailto:rothmoshe@gmail.com)

ארכיון "נקודה טובה": [http://www.pirsuma.com/nekuda\\_tova](http://www.pirsuma.com/nekuda_tova)

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**